DERS KUTUSU
DERSKUTUSU.COM

ÇALIŞMA KÂĞIDI

8. Sınıf · T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük · 9. Hafta

Ad Soyad: _____
Sınıf / No: _____
Tarih: _____

Millî Mücadele'nin Hazırlık Dönemi: Havza Genelgesi, Amasya Genelgesi ve Erzurum Kongresi (İTA.8.2.5)

Havza Genelgesi'nin yayımlanma amacını ve Türk milletinde millî bilincin uyandırılmasındaki rolünü açıklar. · Amasya Genelgesi'nin maddelerini Millî Mücadele'nin gerekçesi, amacı, yöntemi ve millî egemenlik ilkesi açısından analiz eder. · Erzurum Kongresi'nin toplanış biçimi ve aldığı kararları bölgesellik, ulusallık, tam bağımsızlık ve millî irade kavramlarıyla değerlendirir.

HATIRLAYALIM

- Mustafa Kemal Paşa'nın 28 Mayıs 1919'da tek başına yayımladığı Havza Genelgesi ile işgallere karşı mitingler düzenlenmesi ve kınama telgrafları çekilmesi istenerek halkta «millî bilinç» uyandırılmış; Hristiyan azınlıklara kötü davranılmaması uyarısıyla Mondros'un 7. maddesinin bahane edilmesi önlenmiştir.
- 22 Haziran 1919 tarihli Amasya Genelgesi çok imzalı (Rauf Bey, Refet Bey, Ali Fuat Paşa, Kâzım Karabekir ve Cemal Paşa onayıyla) yayımlanarak mücadele kişisellikten çıkarılıp millete mal edilmiştir.
- Amasya Genelgesi'nde «Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir» ve «İstanbul Hükümeti sorumluluğunu yerine getirememektedir» maddeleri GEREKÇEYİ; «Milletin bağımsızlığını» AMACI; «yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır» ise YÖNTEMİ ve ilk kez «millî egemenlik» fikrini ortaya koymuştur.

1 EŞLEŞTİRME

Millî Mücadele hazırlık döneminde alınan kararları tarihsel anlam ve yorumlarıyla eşleştiriniz.

☐ 1. Mitinglerde azınlıklara kötü muamele yapılmaması (Havza)	a) Millî Mücadele'nin yapılma gerekçesini (nedenini) açıklama
☐ 2. Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir (Amasya)	b) Koşulsuz tam bağımsızlık ilkesini ilk kez benimseme
☐ 3. Milletin bağımsızlığını milletin azim ve kararı kurtaracaktır	c) Mücadelenin amacını, yöntemini ve millî egemenliği belirtme
☐ 4. Manda ve himaye kabul olunamaz (Erzurum Kongresi)	d) Mondros'un 7. maddesine dayalı yeni işgalleri önleme

2 ÇOKTAN SEÇMELİ

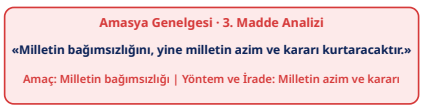
Tarih şeridinde yer alan Havza Genelgesi ile ilgili bilgi kartı incelendiğinde, Mustafa Kemal Paşa'nın bu genelgeyle ulaşmak istediği temel

(A) İstanbul Hükümeti adına İtilaf Devletleri ile ateşkes imzalamak
(B) Türk halkında işgallere karşı millî bilinci ve heyecanı uyandırmak
(C) Anadolu'daki kolorduların silahlarını İtilaf subaylarına teslim etmek
(D) Doğu Anadolu'da yabancı bir devletin manda yönetimini kurmak

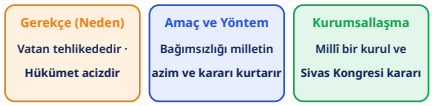
3 KISA CEVAP

Belge kartında verilen Amasya Genelgesi'nin «Milletin bağımsızlığını, yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.» maddesinin neden bir

4 TABLOYU TAMAMLA

Amasya Genelgesi analiz kartlarında verilen maddelerin hangi unsuru (Gerekçe, Amaç ve Yöntem, Kurumsallaşma) karşıladığını ve temel yorumunu

Amasya Genelgesi Maddesi	İlgili Unsur	Tarihsel Yorumu
1. Vatanın bütünlüğü ve bağımsızlık tehlikededir.	Gerekçe (Neden)	
2. İstanbul Hükümeti görevini yerine getirememektedir.		
3. Bağımsızlığı milletin azim ve kararı kurtaracaktır.		
4. Etki ve denetimden uzak millî bir kurul oluşturulmalıdır.		

5 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Millî Mücadele'nin hazırlık dönemi gelişmeleriyle ilgili ifadelerden doğru olanlara D, yanlış olanlara Y kutusunu işaretleyiniz.

	D	Y
Amasya Genelgesi'nin birden fazla komutanın imzasıyla yayımlanması, mücadeleyi kişisellikten çıkarıp halka mal etmiştir.	☐	☐
Mustafa Kemal Paşa, Havza Genelgesi'ni yayımlamadan hemen önce Samsun'da askerlik mesleğinden istifa etmiştir.	☐	☐
Erzurum Kongresi'nde alınan «Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz» kararıyla ilk kez millî sınırlardan söz edilmiştir.	☐	☐
Erzurum Kongresi toplanış amacı ve katılan delegeler bakımından ulusal, aldığı kararlar bakımından ise bölgesel bir kongredir.	☐	☐
Mebusan Meclisi'nin derhal toplanması ve hükümet işlerinin meclisçe denetlenmesi kararı millet iradesine verilen önemi gösterir.	☐	☐

6 BOŞLUK DOLDURMA

Cümlelerde boş bırakılan yerleri kutudaki uygun tarihî kavramlarla tamamlayınız.

Alaşehir · Amasya · Kâzım Karabekir · Temsil · Havza

1. Mustafa Kemal Paşa'nın 28 Mayıs 1919'da tek başına yayımladığı ve protesto mitingleri istediği belge _____ Genelgesi'dir.
2. Millî Mücadele'nin gerekçesi, amacı ve yöntemi ilk kez 22 Haziran 1919 tarihli _____ Genelgesi'nde açıklanmıştır.
3. Askerlikten istifa ederek sine-i millete dönen Mustafa Kemal'e Erzurum'da bağlılığını bildiren 15. Kolordu Komutanı _____ Paşa'dır.
4. Erzurum Kongresi sonunda Doğu illerini temsil etmek üzere 9 kişiden oluşan _____ Heyeti kurulmuştur.

7 SIRALAMA

1919 yılında Millî Mücadele'nin hazırlık döneminde yaşanan aşağıdaki tarihî gelişmeleri kronolojik oluş sırasına göre 1'den 4'e kadar sıralayınız.

1. Havza	2. Amasya	3. İstifa	4. Erzurum
28 Mayıs 1919	22 Haziran 1919	7–8 Temmuz 1919	23 Temmuz 1919
Millî bilinç	Amaç · Yöntem	Sine-i millet	Manda reddi

- [ ] Mustafa Kemal Paşa'nın 7–8 Temmuz 1919 gecesi Erzurum'da askerlik mesleğinden istifa ederek sine-i millete dönmesi
- [ ] Mustafa Kemal Paşa'nın 28 Mayıs 1919'da Havza Genelgesi'ni yayımlayarak işgallere karşı mitingler düzenlenmesini istemesi
- [ ] 23 Temmuz 1919'da toplanan Erzurum Kongresi'nde manda ve himayenin ilk kez reddedilip 9 kişilik Temsil Heyeti'nin kurulması
- [ ] 22 Haziran 1919'da Amasya Genelgesi ile Millî Mücadele'nin gerekçesi, amacı ve yönteminin tüm millete ilan edilmesi

8 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Erzurum Kongresi'nde kabul edilen dört temel karar kartı incelendiğinde, bu kararlarla ilgili aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi **yanlıştır?**

I. Karar · Millî İrade	II. Karar · Bağımsızlık
Kuvâ-yı Milliye'yi etkin, millî iradeyi hâkim kılmak esastır.	Manda ve himaye kesinlikle kabul olunamaz
III. Karar · Eşitlik	**IV. Karar · Denetim**
Azınlıklara siyasi dengeyi bozacak imtiyazlar verilmesine karşı çıkılmıştır.	Mebusan Meclisi toplanmalı, hükümet denetlenmeli

(A) I. kararda «millî iradeyi hâkim kılmak» ifadesiyle ulusal egemenlik ilkesi vurgulanmıştır.

(B) II. kararda «manda ve himaye kabul olunamaz» denilerek tam bağımsızlık hedeflenmiştir.

(C) III. kararda azınlıklara siyasi egemenliğimizi bozacak imtiyazlar verilmesine karşı çıkılmıştır.

(D) IV. kararda Mebusan Meclisi'nin kapatılarak yönetimin tek kişiye bırakılması savunulmuştur.

9 ÇOKTAN SEÇMELİ

Amasya Genelgesi'nin hazırlanış sürecini gösteren şemaya göre, Mustafa Kemal Paşa'nın genelge metnini Kâzım Karabekir ve Cemal Paşa

Amasya Genelgesi (22 Haziran 1919) · Çok İmzalı Onay Süreci	
Bizzat İmzalayanlar	Telgrafla Onaylayanlar
M. Kemal · Rauf · Refet · Ali Fuat	Kâzım Karabekir · Cemal Paşa

(A) İstanbul Hükümeti'nden yeni bir ordu müfettişliği görevi talep etmek

(B) Bölgesel kurtuluş çarelerini ve yabancı devlet himayesini yaygınlaştırmak

(C) Mücadeleyi kişisel olmaktan çıkarıp halk üzerindeki etki ve güveni artırmak

(D) Erzurum ve Sivas kongrelerinin toplanmasını süresiz olarak ertelemek

10 ÇOKTAN SEÇMELİ

Erzurum Kongresi'nin toplanış şekli ile aldığı kararları karşılaştıran diyagram incelendiğinde, hangi madde kongrenin «ulusal (millî)» nitelikte

Toplanış Biçimi: BÖLGESEL	Aldığı Kararlar: ULUSAL
• Doğu Anadolu ve Karadeniz savunması için toplandı • Doğu illeri delegeleri katıldı	• «Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz.» • Tüm vatanı kapsayan karar!

(A) Millî sınırlar içinde vatanın bölünmez bir bütün olduğunun ilan edilmesi

(B) Toplantıya yalnız Doğu Anadolu vilayetlerinden seçilen delegelerin katılması

(C) Kongrenin Doğu Anadolu ve Trabzon cemiyetleri tarafından düzenlenmesi

(D) Karadeniz ve Doğu Anadolu'daki Rum-Ermeni faaliyetlerine karşı önlem alınması

11 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarındaki tarihî kavramları kutulara yazınız. Numaralı harflerle büyük bir devletin başka bir milleti himayesi altına

Mustafa Kemal Paşa'nın 16 Mayıs 1919'da Samsun'a gitmek üzere yola çıktığı vapur ☐☐☐☐☐☐☐☐

Amasya Genelgesi'nde her türlü etki ve denetimden uzak kurulması istenen heyetin niteliği ☐☐☐☐☐

Erzurum ve Sivas'ta delegelerin katılımıyla düzenlenen ulusal kurultayların genel adı ☐☐☐☐☐☐

Bölgesel veya ulusal kongrelere halk adına katılmak üzere seçilen temsilci ☐☐☐☐☐☐

22 Haziran 1919'da Kurtuluş Savaşı'nın programının açıklandığı Anadolu şehri ☐☐☐☐☐☐

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

_____

12 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Karşılaştırma kartında verilen Erzurum Kongresi'nin «Kuvâ-yı Millîye'yi etkin, millî iradeyi hâkim kılmak esastır.» ve «Manda ve himaye kabul

1. Karar İfadesi	2. Karar İfadesi
«Kuvâ-yı Millîye'yi etkin, millî iradeyi hâkim kılmak»	«Manda ve himaye kesinlikle kabul olunamaz»
Temsil Ettiği İlke: ?	Temsil Ettiği İlke: ?